

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizitele efectuate la Inspectoratul Județean de Poliție Teleorman
și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman (Alexandria)

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitelor efectuate la Inspectoratul Județean de Poliție Teleorman și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman (Alexandria) este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizitele efectuate și din interviurile cu persoanele arestate preventiv
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat la data de 20 martie 2018 vizite la Inspectoratul Județean de Poliție (IPJ) și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (CRAP) Teleorman - Alexandria, pentru verificarea tratamentului aplicat persoanelor reținute și arestate preventiv (inclusiv a condițiilor de ascultare a persoanelor reținute și arestate preventiv de către organele de urmărire penală care instrumentează cauza în care acestea au fost reținute sau arestate preventiv) și a implementării recomandărilor formulate urmare a vizitei din anul 2017, la Centrul menționat.

La efectuarea vizitelor au participat _____ jurist,
_____ medic și _____ reprezentantul Organizației
Neguvernamentale “Asociația Europeană Pentru Apărarea Drepturilor Omului” (AEPADO).

Din partea Inspectoratului Județean de Poliție și Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman au participat domnul comisar șef de poliție _____, Șef Inspectorat, domnul comisar șef _____ Adjunct Șef Inspectorat, domnul agent șef _____, Șef tură (asigura comanda Centrului), doamna _____, Asistent medical și domnul _____ medic de familie (cu contract de prestări servicii).

2. Constatările rezultate din vizitele efectuate și din interviurile cu persoanele arestate preventiv

La nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman existau 10 camere de detenție care însumau 34 locuri de cazare.

Totodată, la momentul efectuării vizitei erau custodiate 10 persoane private de libertate care erau repartizate, astfel: *camera nr. 1* – o persoană majoră arestată preventiv încarcerată la 24.12.2017; *camera nr. 2* – 2 persoane majore arestate preventiv încarcerate la 20.02 și 28.02.2018; *camera nr. 4* – 2 persoane minore arestate preventiv încarcerate la 05.02 și 28.02.2018; *camera nr. 5* – 2 persoane majore arestate preventiv încarcerate la 12.03.2018; *camera nr. 6* – 3 persoane majore arestate preventiv încarcerate una la 01.03 și două la 05.03.2018. Astfel, Centrul nu se confrunta cu fenomenul supraaglomerării.

Din cele 10 persoane private de libertate custodiate la momentul efectuării vizitei, o persoană se afla în afara Centrului respectiv, la Judecătoria Alexandria.

a). Referitor la tratamentul aplicat persoanelor custodiate

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de conducerea Centrului și din vizitarea camerelor de deținere s-a constatat faptul că, repartizarea persoanelor arestate (prezente în Centru la momentul efectuării vizitei) s-a efectuat în baza prevederilor art. 256 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, conform căruia “Cazarea persoanelor private de libertate se realizează, de regulă, în comun, cu respectarea strictă a principiului separării tinerilor de ceilalți majori.”

De asemenea, în momentul încarcerării, fiecărei persoane private de libertate (custodiate la momentul efectuării vizitei) i s-au adus la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de Legea nr. 254/2013, fiind întocmit un proces-verbal în acest sens, semnat de fiecare persoană în parte.

Din vizitarea camerelor de deținere a rezultat că, exista în fiecare dintre acestea câte o copie xerox a Regulamentului de ordine interioară a Centrului, în care erau prevăzute drepturile și obligațiile acestora precum și datele de contact ale judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

În cazul formulării unor plângeri de către persoanele private de libertate custodiate, acestea aveau posibilitatea transmiterii lor prin cutia poștală (aparținând Poștei Române) amplasată în interiorul Centrului sau prin intermediul personalului.

În ceea ce privește audierile persoanelor private de libertate, acestea se realizau de către lucrătorii de poliție care consemnau în registrul de scoatere la anchetă, vorbitor, grefă, în incinta Centrului la camera de acordare vizite/pachete, grefă (cu supraveghere video) sau de organele de urmărire penală, avocați și reprezentanți legali în camera de anchetă nr. 41 special amenajată în același imobil al IPJ Teleorman, la etajul 3 (cu posibilitatea înregistrărilor audio-video însă, nu au fost folosite până la momentul efectuării vizitei în cadrul audierilor ori a altor acte procesuale). La nivelul Serviciului de Investigații Criminale era constituit Registrul evidență cameră anchetă, în care erau evidențiate activitățile desfășurate în această cameră – nr. crt., nr. dosarului penal, numele și prenumele persoanei anchetate, data desfășurării actului procedural, ora intrării, ora ieșirii, observații (în anul 2017 au fost 6 audieri iar în perioada ianuarie-20 martie 2018 nu au fost audieri). Din verificarea acestui registru a rezultat că, niciuna dintre persoanele înregistrate în acesta, nu era custodiată de Centru la momentul efectuării vizitei. Totodată, din vizitarea camerei de anchetă nr. 41 s-a constatat că aceasta era separată în două sectoare, între acestea aflându-se

un geam dublu care permitea vizibilitatea doar dinspre un sector al acesteia către celălalt, nu și invers. Compartimentarea în acest mod era necesară în vederea efectuării identificării de persoane, conform normelor procesual penale aplicabile.

La nivelul Centrului, erau înființate mai multe registre (spre exemplu: registrul de evidență a sancțiunilor disciplinare – în perioada 2016-20 martie 2018 nu a fost înregistrat niciun caz de aplicare a sancțiunii disciplinare; registrul de evidență a recompenselor; registrul de mutări în camere; registrul de consemnare a refuzului de hrană – a fost un singur caz în anul 2015; registrul de scoatere la raport conducere și anchetă/vorbitor/grefă; registrul de distribuire medicamente; registrul de intrare-ieșire a corespondenței ordinare – în perioada ianuarie-20 martie 2018 nu au fost formulate plângeri). **Urmare a intrării în vigoare la data de 18.03.2018 a Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora urmau să fie actualizate registrele de la nivelul Centrului de Reținere și Arestare preventivă Teleorman și să fie întocmit noul Regulament de ordine interioară al acestuia.**

Din verificarea registrelor menționate s-a constatat faptul că, nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare persoanelor private de libertate și nu au fost înregistrate cazuri de folosire a mijloacelor de imobilizare.

Cu privire la acordarea asistenței medicale, s-au constatat următoarele:

În cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman **nu exista un spațiu amenajat în mod corespunzător pentru acordarea consultațiilor medicale**, asistența medicală pentru persoanele private de libertate era asigurată de personalul medical din cadrul Centrului Medical Județean Teleorman, subordonat Direcției Medicale din Ministerul Afacerilor Interne iar cabinetul medical al acestuia era amenajat și dotat cu mobilier (canapea consultații, birou medic, scaune, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor și a documentelor medicale), aparatură medicală (tensiometru, stetoscop, taliometru, cântar, glucometru, electrocardiograf, termometre etc.), aparat de urgență și trusă medicală de acordare a primului ajutor;

Totodată, existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate custodiate în centru, iar toate consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații. De asemenea, tratamentele efectuate persoanelor private de libertate erau consemnate în mod corespunzător în Registrul de tratamente, toate

documentele medicale erau înregistrate și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate iar la data efectuării vizitei, cabinetul medical avea Autorizația Sanitară de Funcționare, valabilă în termen, având ca și obiectiv acordarea asistenței medicale generale.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman era asigurată zilnic de un medic specialist - medicină de familie, de un medic primar medicină de familie desemnat în funcția de medic - șef al Centrului Medical Județean, care avea program o singură zi pe săptămână fiind detașat de la o structură similară din București și de 4 asistenți medicali. La data efectuării vizitei postul de medic - șef al Centrului Medical Județean Teleorman era vacant. Programul de lucru al personalului medical era de 7 ore pentru medic și 8 ore pentru asistenții medicali, numai dimineața iar în afara orelor de program, continuitatea în acordarea serviciilor medicale era asigurată de doi asistenți medicali printr-un serviciu de permanență telefonică la domiciliu. Camerele de deținere erau într-o stare corespunzătoare de curățenie și igienă, fiind dotate cu paturi metalice suprapuse, prevăzute cu scărițe și sertare pentru depozitarea cazarmamentului și a efectelor personale ale persoanelor private de libertate, mese și scaune iar majoritatea camerelor erau prevăzute cu grup sanitar propriu, amenajat și igienizat în mod corespunzător, existând și două grupuri sanitare comune. Camerele erau prevăzute cu ferestre cu geam termopan, securizate cu gratii și plase metalice.

La data efectuării vizitei în centru era custodiată o persoană încadrată în grad de handicap grav, cu deficit locomotor. Din discuțiile cu această persoană private de libertate a reieșit că întâmpina mari dificultăți în folosirea grupului sanitar, centrul neavând nici o cameră cu grup sanitar amenajat pentru persoane cu dizabilități (bare de sprijin, scaun wc adaptat, covorașe antialunecare etc.).

La nivelul Centrului, consultațiile medicale se acordau în mod obligatoriu la introducerea în centru, conform prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar.

Conform documentelor prezentate, vizita medicală cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice (fișa medicală, consimțământul informat, nota de constatare a mărcilor traumatice, registrele medicale etc.), conform reglementărilor în vigoare. Au fost verificate toate fișele medicale ale persoanelor

private de libertate și s-a constatat modul corect de întocmire și completare a acestora. În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie văzută de către medic. Cererile persoanelor private de libertate către compartimentul medical erau consemnate de personalul operativ în Condica de înscriere la anchetă, raport, conducere, medic iar personalul operativ înștiința telefonic medicul și escorta persoana privată de libertate la cabinetul medical. Toate consultațiile medicale erau înregistrate în Registrul de consultații și în Fișa medicală a persoanei private de libertate iar consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la compartimente din cadrul Spitalului Județean de Urgență Alexandria sau la Spitalul de Psihiatrie Poroschia, județul Teleorman. În anul 2017, au fost consemnate 8 cazuri de prezentare a persoanelor private de libertate la consultații medicale de specialitate (psihiatrie, pediatrie, cardiologie, gastroenterologie), iar în anul 2018 au fost înregistrate 4 cazuri (chirurgie, boli interne). Totodată, analizele medicale și investigațiile recomandate de medic persoanelor private de libertate erau efectuate la Spitalul Județean de Urgență Alexandria, consimțământul informat fiind atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea.

Medicul din cadrul echipei de vizită a analizat hrana destinată servirii la masa de prânz în ziua vizitei și a constatat că aceasta era corespunzătoare din punct de vedere fizic și organoleptic. La momentul efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigider destinat special acestui scop conform normelor sanitare în vigoare, existau grafice de temperatură și termometre pentru monitorizarea temperaturii aparatelor frigorifice iar în cazul în care, în urma consultului medical, se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar iar acesta era adus la cunoștință conducerii Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Teleorman, care efectua demersuri în vederea asigurării regimului adecvat de hrană. La momentul efectuării vizitei, nu erau custodiate persoane care să aibă indicație medicală de regim alimentar, norma de hrană fiind cea comună pentru toate persoanele private de libertate.

Persoanele private de libertate aflate în custodia centrului beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții eliberate de medicii care asigurau asistența medicală sau de alți medici specialiști din unități sanitare publice. La cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform

legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru. La data vizitei, o singură persoană privată de libertate primea tratament la recomandarea medicului, pentru o afecțiune respiratorie. Medicamentele recomandate de către medici persoanelor private de libertate erau achiziționate de către personalul medical de la farmacii din municipiul Alexandria și conform documentelor prezentate, medicamentele recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate numai de către personalul medical fiind astfel respectate prevederile procedurii de sistem PS-01-DM nr. 4117408/14.01.2015 elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. Totodată, persoanele private de libertate puteau primi medicamente și din exterior, cu ocazia vizitelor, dar distribuția acestora se putea face numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru, medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate fiind păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul amenajat în cadrul centrului.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul de serviciu la momentul respectiv acorda primul ajutor și informa imediat medicul și conducerea centrului, cabinetul medical având în dotare aparat de urgență și trusă medicală de prim – ajutor. Pentru transportul persoanelor private de libertate, Inspectoratul de Poliție Județean Teleorman avea în dotare o ambulanță.

Din discuțiile cu personalul medical a reieșit faptul că, în timpul programului de lucru, medicul examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia la cabinetul medical, fie apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, pentru transferul pacientului într-o unitate medicală specializată din rețeaua sanitară publică. Conform documentelor prezentate, în anii 2017-2018 nu au fost înregistrate solicitări la Serviciul Național Unic de Urgență 112.

La nivelul centrului exista o camera de izolare dotată cu două paturi, toate persoanele private de libertate fiind prezentate pentru consult pneumologic în vederea depistării cazurilor de tuberculoză pulmonară. La data efectuării vizitei, nu erau custodiate în centru persoane private de libertate diagnosticate cu boli transmisibile. Totodată, în fișa medicală erau consemnate sub semnatura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri, la data efectuării vizitei, nefiind custodiate persoane declarate consumatoare de droguri. De asemenea, existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice care erau anexate fișei medicale a persoanelor private de libertate.

Conform documentelor prezentate, în cursul anului 2017 a fost înregistrată prezența unor semne de violență corporală într-un număr de 8 cazuri iar în anul 2018, până la momentul efectuării vizitei, în 5 cazuri. Acestea au fost consemnate în evidențele medicale și în procesele-verbale întocmite la încarcerare, sub semnătura persoanei private de libertate. În 5 cazuri, persoanele au declarat că au fost agresate de către organele de poliție în cursul arestării. În 2 cazuri, persoanele nu au prezentat urme de violență, conform proceselor-verbale puse la dispoziție.

Pentru celelalte 3 cazuri, conform proceselor-verbale de percheziție corporală la introducerea în Centrul de reținere și Arestare Preventivă, persoanele au declarat că au fost agresate de organele de poliție. **Conform mențiunilor din aceste procese-verbale au fost constatate semne de violență** (spre exemplu: echimoze - ochi, nas, umăr, zona lombară, genunchi; escoriații - cot, picior; peteșii - brațe, zona toracală; contuzie). Potrivit afirmațiilor persoanelor arestate preventiv, semnele de violență au provenit: într-un caz din loviturile aplicate cu pumnii, palmele și bastonul de cauciuc de către polițiștii de la Poliția Plopu Stăvinești; într-un alt caz de la lucrători din cadrul poliției cu ocazia încătușării; în altă situație de la lucrători din cadrul Poliției Videle. Urmare a constatării semnelor de violență, a fost sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul Teleorman.

Sub acest aspect, pentru obținerea de informații cu privire la modul de soluționare a dosarelor celor în cauză, referitor la tratamentul persoanelor private de libertate la arestare, instituția Avocatul Poporului a sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul Teleorman, în contextul art. 4 și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată.

Nu au existat cazuri de autoagresiuni sau heteroagresiuni între persoanele private de libertate înregistrate în anii 2017-2018 și nici incidente între personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman și persoane private de libertate aflate în custodia acestui centru.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea instituției, a reieșit faptul că în cursul anilor 2017-2018, până la data vizitei, nu au existat cazuri de intrare în refuz de hrană din partea persoanelor private de libertate. La nivelul cabinetului medical, au fost acordate un număr de 322 consultații medicale în anul 2017, 57 de consultații medicale în anul 2018 până la data vizitei și nu au fost înregistrate cazuri de decese sau sinucideri.

**b). Cu privire la implementarea recomandărilor (urmare a vizitei din anul 2017),
răspunsuri și constatări**

Recomandarea nr. 1 - asigurarea intimității în grupul sanitar comun destinat persoanelor de sex masculin, cu ușă de acces sau perdea.

Răspuns IPJ Teleorman: pentru asigurarea intimității în grupul sanitar comun destinat persoanelor de sex masculin, a fost montată o perdea mată.

Constatările echipei de vizită: în cadrul Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Teleorman, la grupul sanitar comun destinat persoanelor de sex masculin, exista o perdea mată pentru asigurarea intimității persoanelor reținute sau arestate preventiv.

Recomandarea nr. 2 - respectarea condițiilor igienico-sanitare pentru păstrarea probelor alimentare, prin: schimbarea locației frigiderului destinat păstrării acestor probe, etichetarea corespunzătoare cu data și ora prelevării probelor a recipientelor în care acestea sunt păstrate, montarea unui termometru în interiorul frigiderului și aplicarea unui grafic de temperatură pe exteriorul ușii acestuia sau afișarea graficului de temperatură într-un loc vizibil și accesibil.

Răspuns IPJ Teleorman: a fost schimbată locația frigiderului destinat păstrării probelor de alimente și s-a dispus etichetarea zilnică a recipientelor în care sunt păstrate probele, cu data și ora prelevării acestora; în interiorul frigiderului destinat păstrării probelor a fost montat un termometru, iar pe partea exterioară a acestuia a fost aplicat un grafic de temperatură.

Constatări: recomandarea a fost implementată parțial, în sensul că, la momentul efectuării vizitei, frigiderul destinat păstrării probelor de alimente se afla tot în încăperea denumită “frizerie” (fapt constatat la vizita din anul 2017) însă, conform recomandării, recipientele în care erau păstrate probele erau etichetate cu data și ora prelevării acestora, în interiorul frigiderului exista un termometru pentru măsurarea temperaturii și era afișat la loc vizibil (pe frigider) un grafic de temperatură. Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului a rezultat faptul că, locația frigiderului destinat păstrării probelor de alimente a fost schimbată (în bucătăria Centrului) ulterior vizitei din anul 2017 dar din cauza rețelei electrice care a cedat (existând pericol de incendiu) frigiderul a fost din nou amplasat în camera denumită “frizerie”. Urmare a discuțiilor, până la finalizarea vizitei, frigiderul destinat păstrării probelor de alimente a fost mutat în bucătăria Centrului, în locul altui frigider, astfel încât rețeaua electrică să nu mai cedeze și să nu mai existe pericol de incendiu.

c). Interviuri cu persoanele arestate preventiv

Din cele 10 persoane private de libertate custodiate de Centru, la momentul efectuării vizitei, doar trei persoane și-au exprimat acordul și au dorit să discute cu membrii echipei de vizită. Astfel, din discuțiile purtate cu cele trei persoane private de libertate a rezultat că acestea nu au solicitat audiență la conducerea Centrului, nu au solicitat asistență medicală, relațiile cu cadrele Centrului sunt bune, nu au făcut reclamații sau plângeri, nu au fost agresate fizic sau verbal, nu au solicitat audieri, nu au prezentat urme de lovire sau traumatisme la încarcerare și au beneficiat de convorbiri telefonice (exista deasupra aparatului telefonic din incinta Centrului un tabel format din două pagini emis de Baroul Avocaților din România - Baroul Teleorman, Alexandria, avizat de Decanul Baroului, care cuprindea un număr de 64 avocați care asigurau asistență juridică persoanelor reținute și arestate preventiv).

Totodată, din discuții a mai rezultat că li s-au respectat dreptul la plimbare și odihnă, primirea vizitelor și a pachetelor, dreptul la informație, corespondență și cumpărături.

De asemenea, accesul la asistență juridică era realizat prin solicitare de apel telefonic sau grefă iar accesul la asistență psihologică era realizat la solicitarea persoanelor private de libertate de către doi ofițeri psihologi din cadrul I.P.J. Teleorman (persoanele private custodiate de Centru la momentul efectuării vizitei, nu solicitase asistență psihologică). Conform celor menționate de către persoanele private de libertate, acestea au fost examinate medical la încarcerare, condițiile de cazare erau corespunzătoare, mâncarea era bună, exista apă caldă pentru igiena personală, apa potabilă era corespunzătoare din punct de vedere calitativ și nu li se încălcaseră niciun drept.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ **conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman** **să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Întocmirea Regulamentului de ordine interioară al Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman și actualizarea registrelor acestuia conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și

măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 (care a intrat în vigoare la data de 18.03.2018);

2. Amenajarea unui spațiu și dotarea corespunzătoare a acestuia în vederea acordării consultațiilor medicale persoanelor private de libertate.

3. Dotarea grupurilor sanitare existente cu dispozitive speciale (bare de sprijin, scaun wc adaptat, covorașe antialunecare etc.) pentru persoanele private de libertate cu dizabilități.

București, 16 mai 2018